

BESLUT ENLIGT 58 § I LAGEN OM SMITTSAMMA SJUKDOMAR FÖR REGIONFÖRVALTNINGSVERKET I VÄSTRA OCH INRE FINLANDS OMRÅDE

BAKGRUND

Världshälsoorganisationen WHO klassificerade coronavirusepidemin som en pandemi den 11 mars 2020. Coronaviruset är en allmänfarlig smittsam sjukdom. Den 16 mars 2020 gav statsrådet den första rekommendationen om att begränsa offentliga sammankomster för att förebygga spridningen av infektioner som orsakas av coronaviruset (covid-19).

Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland har genom beslut som med stöd av 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar fattades under perioden 17.3–17.12.2020 meddelat begränsningsbeslut för offentliga tillställningar och allmänna sammankomster.

Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland meddelade med beslutet av den 17 december 2020 ett förbud mot offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med över 10 personer i hela verksamhetsområdet. Regionförvaltningsverket meddelade dessutom att en förutsättning för att ordna tillställningar med färre deltagare än ovan är att man följer undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av den 21 september 2020. Beslut är i kraft under perioden 22.12.2020–17.1.2021.

HÖRANDE

En hörandeprocess hade kunnat äventyra syftet med det här beslutet. Den försening hörandet hade medfört skulle ha inneburit betydande olägenheter för människors hälsa och den allmänna säkerheten. Av den anledningen har regionförvaltningsverket med stöd av 34 § 2 momentet 4 punkten i förvaltningslagen (434/2003) inte ordnat något hörande i ärendet.

REGIONFÖRVALTNINGSVERKETS BESLUT OCH MOTIVERING

Beslut

Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland förbjuder med stöd av 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar alla

offentliga tillställningar och allmänna sammankomster inomhus och utomhus i sitt verksamhetsområde.

Offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med högst 10 (tio) personer kan emellertid ordnas inomhus och i avgränsade områden utomhus under förutsättningen att man kan trygga säkerheten i dem genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av den 21 september 2020 (bilaga 1).

Beslutet är i kraft under perioden 18.1–8.2.2021.

Motivering

Enligt 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar är syftet med lagen att förebygga smittsamma sjukdomar och spridningen av dem samt deras negativa konsekvenser för människor och samhället.

I 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms att när en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom som medför omfattande smittrisk har konstaterats eller med fog kan väntas förekomma, kan regionförvaltningsverket inom sin region fatta beslut om att stänga verksamhetsenheter inom socialvården och hälso- och sjukvården, läroanstalter, daghem, bostäder och motsvarande lokaler och förbjuda allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar, om sådana begränsningar behövs i flera kommuners områden. En ytterligare förutsättning är att åtgärden är nödvändig för att förhindra spridningen av en allmänfarlig sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig sjukdom. Enligt paragrafens 3 moment får besluten som avses i 1 momentet meddelas för högst en månad. Åtgärderna ska genast avslutas när det inte längre finns någon smittrisk.

Enligt 1 § 1 momentet 14 punkten i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar är infektionen som orsakas av den nya typen av coronavirus en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Enligt Institutet för hälsa och välfärd smittar sjukdomen (covid-19) som coronaviruset orsakar framför allt som droppsmitta när en person hostar eller nyser. Virusnet kan också smitta från ytor där det nyligen har råkat luftvägssekret från en smittad person eller luftburet, det vill säga i form av små aerosoler. Virusnet cirkulerar fortfarande både i Finland och på många andra ställen i världen. Majoriteten av Finlands befolkning är fortfarande mottaglig för smitta. Genom omfattande testning, isolering av insjuknade, spårning av smittkedjor och karantän för exponerade är det möjligt att i viss mån, men inte tillräckligt, förebygga att sjukdomen sprids.

Statsrådet har i sitt principbeslut av den 3 september 2020 förordat social- och hälsovårdsministeriets handlingsplan för genomförande av rekommendationer och begränsningar enligt hybridstrategin för hantering av coronakrisen efter covid-19-epidemiens första fas (Social- och hälsovårdsministeriets publikationer 2020:27). I planen är utgångspunkten för hanteringen av epidemin sådana åtgärder och beslut som enligt lagen om smittsamma sjukdomar fattas av lokala och regionala myndigheter. I handlingsplanen beskrivs tre epidemifaser med hjälp av vilka man bedömer behovet och inriktningen av rekommendationer och begränsningar och som regionalt och nationellt används till stöd för beslutsfattandet. Statsrådet har med sina principbeslut den 23 oktober 2020 och den 22 december 2020 kompletterat anvisningarna och rekommendationerna i samband med genomförandet av handlingsplanen för hybridstrategin.

Social- och hälsovårdsministeriet har den 24 november 2020 i sitt brev (VN/25925/2020) gett myndigheterna, befolkningen, verksamhetsutövare och utbildningsanordnare i landskapet Nyland anvisningar och rekommendationer för begränsning av epidemin. I brevet uppmanas dessutom motsvarande aktörer i andra landskap som är på gränsen till en samhällsspridningsfas att beakta anvisningarna och rekommendationerna i sin verksamhet och proaktivt och verkningsfullt rikta begränsningsåtgärderna och rekommendationerna på ett sätt som utgående från den regionala lägesbilden och allmän och regional sakkunniginformation är mest effektivt och välavvägt. Ministeriet uppmanar regionförvaltningsverken och kommunerna i områden som är på gränsen till samhällsspridningsfasen att begränsa publikantalet i offentliga tillställningar till högst tio (10) personer eller i sista hand helt förbjuda offentliga tillställningar.

Besluten om att begränsa sammankomster grundar sig på en epidemiologisk bedömning av hur sjukdomen sprids i situationer där antalet sociala kontakter är stort. Institutet för hälsa och välfärd (THL) har den 30 november 2020 utgående från det epidemiologiska läget gett regionförvaltningsverken en bedömning av behovet av sammankomstbegränsningar (THL/6391/4.00.00/2020). Där bedöms att det för att skydda människornas hälsa och trygga kapaciteten inom hälso- och sjukvården krävs att man vidtar mer åtgärder för att minska de fysiska kontakterna mellan människorna i hela Finland. Målet är att både förebygga att det epidemiologiska läget accelererar över basnivån i allt fler områden och att vända incidensen nedåt i områden som redan har nått accelerationsfasen eller samhällsspridningsfasen.

I handlingen ovan rekommenderar Institutet för hälsa och välfärd att regionförvaltningsverken använder kriterierna för epideminivåerna i Social- och hälsovårdsministeriets handlingsplan för hybridstrategin för

bekämpning av coronavirusepidemin och tar i bruk gränsvärdena nedan för offentliga sammankomster:

- I områden som befinner sig på basnivån tillåts att högst 50 personer samlas i offentliga tillställningar och allmänna sammankomster utomhus och inomhus. I sammankomster med färre än 50 personer ska man följa Institutet för hälsa och välfärds och undervisnings- och kulturministeriets rekommendationer om säkra avstånd och försiktighetsåtgärder som förebygger smitta.
- I områden som befinner sig accelerationsfasen tillåts att högst 20 personer samlas i offentliga tillställningar och allmänna sammankomster utomhus och inomhus. I sammankomster med färre än 20 personer ska man följa Institutet för hälsa och välfärds och undervisnings- och kulturministeriets rekommendationer om säkra avstånd och försiktighetsåtgärder som förebygger smitta.
- I områden som befinner sig i samhällsspridningsfasen tillåts att högst 10 personer samlas i offentliga tillställningar och allmänna sammankomster utomhus och inomhus. I sammankomster med färre än 10 personer ska man följa Institutet för hälsa och välfärds och undervisnings- och kulturministeriets rekommendationer om säkra avstånd och försiktighetsåtgärder som förebygger smitta.
- Institutet för hälsa och välfärd förordar dessutom att man i samtliga områden rekommenderar att man i privata tillställningar följer samma försiktighetsåtgärder och personantalsbegränsningar som man enligt ovan tillämpar på offentliga sammankomster.

Från och med den 1 december 2020 har Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland i sina beslut följt de av Institutet för hälsa och välfärd rekommenderade riktlinjerna och har genom att helt förbjuda andra än de allra minsta tillställningarna för sin del strävat efter att stoppa ökningen av antalet smittor och vända incidenstalen nedåt. Dessutom har områdets sjukvårdsdistrikt och kommunerna inom sina områden gett många rekommendationer vilkas syfte är att minska närkontakterna och exponeringen för smittor i alla situationer, också vid aktiviteter som hör till privatlivet.

Enligt Institutet för hälsa och välfärds (THL) riksomfattande lägesrapport för uppföljningen av hybridstrategin av den 5 januari 2021 jämnades det riksomfattande antalet nya fall ut under december månad. Under veckorna 49–51 (perioden 30.11–20.12) diagnostiserades cirka 2300–3000 fall per vecka. Under veckorna 52–53 diagnostiserades 1650 nya fall under båda veckorna, alltså betydligt färre nya fall per vecka än i början av december. Veckan 53 diagnostiserades över hälften av de nya smittorna i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikts (HNS) område.

Veckorna 52–53 gjordes emellertid betydligt färre test än i början av december. Det är möjligt att personer med symtom inte på grund av helgerna har sökt sig till test med samma låga tröskel som under vardagar. Det kan komma att synas som en ökning i antalet fall under de kommande veckorna. Så har också en del av sjukvårdsdistrikten rapporterat om ökande antal fall efter den nämnda uppföljningsrapporten (vecka 53, perioden 21.12–3.1). Det finns alltså en risk för att det epidemiologiska läget akut och i stor omfattning försämras i hela landet enligt THL. Dessutom medför en eventuell spridning till Finland av en ny coronavirustyp i Storbritannien som kan smitta lättare och likaså varianten som har konstaterats i Sydafrika osäkerhet och understryker vikten av att man också i Finland effektivt hanterar det epidemiologiska läget under de kommande veckorna och månaderna. Antalet patienter i intensivvård ökade betydligt sista veckan i november och första veckan i december. Sedan dess har patientantalet varierat dagligen men riktningen har inte varit fortsatt stigande. För tillfället är tillräckligheten hos intensivvårdskapaciteten inte hotad vad gäller hela landet. THL konstaterar att många regioner under de senaste veckorna har vidtagit kraftiga åtgärder för att bekämpa epidemin. Rekommendationerna och begränsningarna har påverkar ökningen av antalet smittor, men incidensen och behovet av sjukhusvård är fortsättningsvis på så höga nivåer att det är skäl att förlänga begränsningsåtgärderna.

Enligt THL har man i Finland diagnostiserat totalt 61 smittor orsakade av muterat virus fram till den 13 januari 2021. Även om letaliteten inte verkar ha ökat så kan en ny virusmutation orsaka en epidemi som sprids klart snabbare än tidigare och allvarligt riskerar hälso- och sjukvårdssystemets kapacitet till följd av ett ökat antal fall. Enligt THL är epidemin i Finland alltså endemiskt stark och det kan hända att läget akut och i stor omfattning försämras i landet. Därför måste man hålla fast vid bekämpningsåtgärderna.

Finlands regering har under förhandlingarna den 13 januari 2021 linjerat att kommunerna och regionerna bör fortsätta med begränsningsåtgärderna som anges i social- och hälsovårdsministeriets styrningsbrev. Särskilt ska man ägna uppmärksamhet åt att åtgärderna vid samhällsspridning till fullo och jämlikt vidtas i alla områden som är i samhällsspridningsfasen.

Områdena ger varje vecka under ledning av sjukvårdsdistrikten sin egen helhetsbedömning av det epidemiologiska läget. För tillfället anger Birkalands, Mellersta Finlands, Södra Österbottens och Vasa sjukvårdsdistrikt att de alltså är i epidemins accelerationsfas. Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikts område konstaterade den 13 januari 2021 att det har återgått till epidemins basnivå.

I Birkalands sjukvårdsdistrikts område har antalet smittor klart minskat från läget för en månad sedan och incidensen som angavs den 12 januari 2021 är 27 / 100 000 / 14 dygn. Den procentuella andelen positiva prov är 1,2 % och smittspårningen var möjlig i 66 % av fallen. Ett klart mindre antal covid-19-patienter vårdas på sjukhus än tidigare. Den här veckan verkar antalet nya smittor per dag hålla på att öka. Sjukvårdsdistriktet är alltså i epidemins accelerationsfas.

Enligt uppgifter den 11 och 13 januari 2021 från Mellersta Finlands sjukvårdsdistrikts område diagnostiseras så gott som alla nya smittor i Jyväskylä stads område. Antalet nya fall föregående vecka var 42, incidensen 48 / 100 000 invånare/14 dygn och den procentuella andelen positiva prov 1,5 %. Smittorna kunde spåras i 83 % av fallen och 42 % av de spårade smittorna hänförde sig till en enskild socialvårdsenhet. Enligt uppgifterna från den 13 januari 2021 vårdas bara några covid-19-patienter på sjukhus och sjukhusbelastningen har inte längre ökat. Sjukvårdsdistriktet är alltså i epidemins accelerationsfas.

Enligt uppgifter från Södra Österbottens sjukvårdsdistrikt den 11 januari 2021 var antalet nya fall i området föregående vecka 15, incidensen 13 / 100 000 / 14 dygn och den procentuella andelen positiva coronaprov under en vecka 1,2 %. Merparten av smittkällorna är kända, men det finns också fall där ursprunget är oklart. Behovet av sjukhusvård har inte ökat. Ett litet antal covid-19-patienter vårdas på sjukhus. Sjukvårdsdistriktet är alltså i epidemins accelerationsfas.

I kommunernas områden i Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt har man diagnostiserat bara få nya covid-19-fall. Incidenstalet som beräknades den 11 januari 2021 var 7,7 /100 000 / 14 dygn. I praktiken kunde samtliga smittor spåras. Den procentuella andelen positiva prov är under 1 %. Julhögtidsperioden har inte orsakat väsentliga förändringar i det epidemiologiska läget och sjukvårdsdistriktet konstaterade den 13 januari 2021 att det har återgått till epidemins basnivå.

Enligt uppgifter från Vasa sjukvårdsdistrikt den 12 januari 2021 var antalet nya smittor i området föregående vecka 66 och incidensen 61 /100 000/ 14 dygn. Andelen positiva prov av alla testade var 4,80 %. Smittkedjorna kunde spåras i 75 % av fallen. Ett litet antal covid-19-patienter vårdas på sjukhus. Incidensen i sjukvårdsdistriktet har inte börjat minska utan har varierat något under flera veckor. Större smittkluster har under veckorna förekommit i varierande grad på olika håll i sjukvårdsdistriktets område. Man har i området uppmärksammat att en betydande del av smittorna har förekommit hos personer som har kommit från utlandet. Sjukvårdsdistriktet är alltså i epidemins accelerationsfas.

Sammanfattning

Syftet med regionförvaltningsverkets begränsande beslut är att som det föreskrivs i 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar förebygga att

sjukdomsläget förvärras. Risken för massexponeringar och för att covid-19-smittor sprids är särskilt stor i alla situationer med stora folksamlingar där personerna kan råka i närkontakt med varandra. Därför är det nödvändigt att vidta åtgärder för att bekämpa smittor i offentliga tillställningar och allmänna sammankomster.

Covid-19-smittläget varierar alltså lokalt i Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finlands område men vad gäller incidensen ligger hela området alltså under det nationella medelvärdet. Nya smittor förekommer alltså i hela området inom olika åldersgrupper och livsmiljöer. Folk rör sig inom ramarna för sitt vardagliga liv över kommun- och landskapsgränserna. Dessutom ordnas olika evenemang i flera orters områden och evenemangsbesökarna kommer ofta också från andra orter. På många ställen har incidenstalen på önskat sätt börjat minska från tidigare. Vaccineringarna mot det nya coronaviruset har inletts också i Finland men omfattningen av vaccineringarna är ännu inte på sådan nivå att den i betydande grad skulle minska befolkningens exponering för smitta. Nu för tillfället är läget på grund av det nationella läget och särskilt nya virusmutationer som sprids lättare mycket osäkert och det är svårt att förutspå hur läget utvecklas. Det är skäl att också i Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finlands verksamhetsområde förbereda sig för att smittläget plötsligt kan försämrast.

På grund av orsakerna ovan är det ännu nödvändigt att förlänga de gällande strikta sammankomstbegränsningarna i hela Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finlands område. Detta för att förebygga mer omfattande spridning av coronaviruset, för att skydda riskgrupper och trygga kapaciteten inom hälso- och sjukvården. Vi förlänger begränsningarna cirka tre veckor framåt. Därefter är det skäl att göra en ny bedömning av begränsningarna. Om det lokala läget kräver kan kommunerna fatta beslut som är striktare eller kompletterar regionförvaltningsverkets begränsningar. Om det epidemiologiska läget förändras gör regionförvaltningsverket en ny bedömning av beslutet att begränsa sammankomsterna.

På basis av ovan är det här beslutet nödvändigt för att förhindra att den smittsamma sjukdomen sprids i kommunernas områden i Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finlands verksamhetsområde.

TILLÄMPADE BESTÄMMELSER

Lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) 1, 8, 58 och 91 §

Statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017) 1 och 5 §

REGIONFÖRVALTNINGSVERKET I VÄSTRA OCH INRE FINLAND
Postadress: PB 200, 65101 Vasa

tfn 0295 018 450
registratur.vastra@rfv.fi
www.rfv.fi

Huvudverksamhetsstället
i Vasa
Wolffskavägen 35

Verksamhetsstället
i Jyväskylä
Cygnæuksenkatu 1

Verksamhetsstället
i Tammerfors
Yliopistonkatu 38

SÖKANDE AV ÄNDRING

Enligt 90 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar får detta beslut överklagas genom besvär hos Vasa förvaltningsdomstol på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). En besvärсанvisning är bifogad.

VERKSTÄLLANDE

Med stöd av 91 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar verkställs beslutet omedelbart trots eventuellt överklagande.

MER INFORMATION

Ytterligare information ges vid behov av regionförvaltningsöverläkare Eeva Mäkinen

(tfn 0295 018 786, eeva.makinen@rfv.fi).

Överdirektör Marko Pukkinen

Regionförvaltningsöverläkare Eeva Mäkinen

BILAGOR

Bilaga 1, Institutet för hälsa och välfärds och undervisnings- och kulturministeriets anvisningar för att förhindra coronavirussmitta vid offentliga tillställningar, vid allmänna sammankomster och vid användningen av offentliga lokaler från den 21 september 2020.

Bilaga 2, Kommunerna enligt sjukvårdsdistrikt i Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finlands verksamhetsområde.

DISTRIBUTION OCH PRESTATIONSavgift

Beslutet delges genom offentlig delgivning

Delgivningen av beslutet sker genom offentlig delgivning. Beslutet hålls till påseende hos Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finlands huvudkontor i Vasa till och med den 8 februari 2021. Ett meddelande om att beslutet finns till påseende har publicerats i det allmänna datanätet på regionförvaltningsverkets webbplats www.rfv.fi.

REGIONFÖRVALTNINGSVERKET I VÄSTRA OCH INRE FINLAND
Postadress: PB 200, 65101 Vasa

tfn 0295 018 450
registratur.vastra@rfv.fi
www.rfv.fi

Huvudverksamhetsstället
i Vasa
Wolffskavägen 35

Verksamhetsstället
i Jyväskylä
Cygnaeuksenkatu 1

Verksamhetsstället
i Tammerfors
Yliopistonkatu 38

Delfåendet av beslutet anses ha skett den sjunde dagen efter att ovan nämnda meddelande har publicerats på regionförvaltningsverkets webbsidor.

För kännedom

Kommuner och samkommuner i regionen

Verksamhetsrådets sjukvårdsdistrikt som ombes informera läkarna som ansvarar för smittsamma sjukdomar i kommunerna i dess område om beslutet

Polisinrättningarna i Österbotten och Inre Finland

Räddningsverken i verksamhetsområdet

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

Institutet för hälsa och välfärd

Social- och hälsovårdsministeriet

Undervisnings- och kulturministeriet

Statsrådets kansli, kommunikationsavdelningen

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

Avgiftsfritt

REGIONFÖRVALTNINGSVERKET I VÄSTRA OCH INRE FINLAND
Postadress: PB 200, 65101 Vasa

tfn 0295 018 450
registratur.vastra@rfv.fi
www.rfv.fi

Huvudverksamhetsstället
i Vasa
Wolffskavägen 35

Verksamhetsstället
i Jyväskylä
Cygnaeuksenkatu 1

Verksamhetsstället
i Tammerfors
Yliopistonkatu 38